

Prezentarea intamplarilor narate in balada Toma Alimos, pe baza celor cinci momente ale subiectului operei epice

Baladele (numite, inainte de Alecsandri, cantece batranesti) au aparut, mai intai, in creatia populara si sunt foarte vechi. Unele dintre ele, transmise fiind pe cale orala, din generatie in generatie, au ajuns la sute de variante. Multe balade au caracter eroic.

Din aceasta categorie face parte si "Toma Alimos" -balada culeasa si publicata de G. Dem. Teodorescu, in volumul "Poezii populare romane".

Intamplarile narate de creatorii anonimi in aceasta lucrare, ar putea fi structurate in cinci momente (a caror tensiune creste pana in clipa mortii lui Toma, pentru a descreste in final):

1. Clipele de liniste" ale haiducului;
2. intalnirea cu Manea;
3. Atacul viclean asupra lui Toma;
4. infaptuirea actului justitiar;
5. Moartea haiducului (precedata de rostirea cuvintelor testamentare).

La actiune iau parte doua personaje: Toma Alimos si Manea. 1. Prima parte (constituind expozitiunea), fixeaza cadrul natural in care se va petrece actiunea: la poalele unui munte, pe campia inconjurata de brazii, unde Toma Alimos isi ingaduie o clipa de ragaz:

„Sade Toma tolanit si cu murgul priponit in pripoane de argint, si mananca frumusel, si bea vin din burdusel".

Cuvintele care insotesc ritualul inchinarii vinului, alcatuiesc un monolog liric din care strabate ideea contopirii dintre haiduc si elementele naturii, dusa pana dincolo de pragul timpului: "d-oi muri m-or tot umbri, cu frunza m-or inveli, cu freamatul m-or jeli". Raspunsul padurii (personificate) devine zguduitor prin sugestiile sale prevestitoare: codrul "se cutremura" (impresionat de ceea ce avea sa urmeze), ulmii si brazii se clatina cu jale, iar fagii si paltinii ii racoresc fruntea lui Toma (ca unui muribund); versurile in care codrul ii saruta mana haiducului, creeaza sugestia despartirii de un mort.

Al doilea moment al actiunii il constituie, aparitia in decor a lui Manea si coincide cu intriga.

Portretul celui care stapanea mosiile este realizat la polul opus celui al lui Toma:

"Manea, slutul si uratul Manea, grosul s-artagosul" Este evidenta antiteza intre acest om si haiducul: "nalt la stat mare la sfat si viteaz cum n-a mai stat"

Al treilea moment (centrat pe atacul asupra lui Toma) cuprinde desfasurarea actiunii si punctul culminant.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Plin de manie si venind "ca vantul", Manea ii imputa haiducului o vina imaginara si disproportionata: "apele mi-ai tulburat, livezi verzi mi-ai incurcat, paduri mari mi-ai daramat". Plata pretinsa pentru toate acestea este "murgul" lui Toma. Prietenos fiind si voind sa pastreze legile ospetiei, haiducul ii ofera "fartatului" Manea plosca de vin, indemnandu-l sa bea si sasi potoleasca mania.

in acest moment, se vadesc viclenia si lasitatea lui Manea care, prefacandu-se a da curs invitatiei lui Toma, il injunghie si fuge.

Momentul justitiar ridica personajul central al baladei la dimensiunile unui erou fabulos: legandu-si rana cu braul, cu toate ca era ranit de moarte, Toma Alimos se pregateste sa infaptuiasca dreptatea.

Tot ca in basme, este chemat murgul (care insotise, inca din tinerețe, soarta stapanului sau); si, tot la modul fabulos, calul se dovedeste a fi un animal vorbitor, dotat cu putinta de a zbura (asemeni calului mitologic Pegas).

Astfel, zburand "ca vantul", calul il ajunge, intr-o clipa, pe lasul fugar. Transformat in personaj justitiar, Toma ii ia capul, anuland astfel una dintre ipostazele Raului din lume.

Momentul final al baladei se deosebeste inasa de basm: nunta lui Fat-Frumps cu Ileana Cosanzeana (sfarsit fericit al povestilor) este inlocuita cu o alta "nunta" (intre omul ajuns la capat de vreme si maica natura). in acest scop, murgul este rugat a savarsi ritualul inmormantarii si a transmite altui ,fratior de vitejie" randuiala haiduciei.

Moartea lui Toma (constituind deznodamantul baladei) este un moment inaltator: episodul in care natura traieste suferinta stingerii haiducului se repeta, iar versul adaugat ("si cu freamat il plangea") transforma glasul codrului in bocet cosmic.